

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: Komparace úřadů prezidenta v ČR, Německu a Rakousku

Autor práce: Martin Bednář

vedoucí práce: Jiří Koubek

Cílem práce je srovnání postavení hlavy státu ve třech parlamentních režimech. Autor volí trojici sousedních a kulturně blízkých zemí, na pozadí jejichž podobností o to lépe vyniknou dílčí rozdíly týkající se role prezidenta.

Německý velmi čistý parlamentní režim se slabým a nepřímo voleným prezidentem je postaven vedle rakouského systému s přímou volbou hlavy státu, leč fungujícího stále ještě jako parlamentní režim (dle Elgieho by však přesto byl klasifikován jako poloprezidentský). Třetici doplňuje český případ s právě zavedenou (či vlastně stále ještě zaváděnou) přímou volbou prezidenta a s otevřeným vyústěním, co se budoucího fungování režimu týče (ač autor v rámci kritické reflexe této ústavní reformy jistou možnost naznačuje: „*Přistoupíme-li k hodnocení politického systému ČR, můžeme poznamenat, že se jedná o parlamentní režim s nestandardně silnou hlavou státu a poměrně slabou vládou. Zavedením přímé volby se tato nerovnováha bude pravděpodobně dále vychylovat směrem k poloprezidentskému režimu.*“)

Komparaci se Martin Bednář pokouší teoreticky zarámovat pomocí Tsebelisova konceptu veto players. Tuto teorii aplikuje ve třech oblastech: v personální politice, v zahraniční politice a v zákonodárném procesu.

Struktura textu vcelku vhodně odpovídá vytyčenému cíli práce. Po stručném představení teorie veto players následují tři kapitoly/případové studie věnované jednotlivým zemím. V nich Bednář neopomíjí historickou a politicko-kulturní dimenzi (nánosy starších monarchických tradic) a celkem citlivě reflektuje vztah mezi formálním vymezením prezidentských pravomocí a faktickou pozicí tohoto úřadu vyplývající z materiální ústavy. V závěru přichází s nikterak objevným zjištěním, že zdaleka nejslabší je německý prezident. Spornější se snad českému čtenáři může jevit závěr týkající se „bilance sil“ české a rakouské hlavy státu. Rakouský prezident je zde shledán jako silnější aktér.

Jako nejzdařilejší hodnotím kapitoly věnované Německu a Rakousku, ve kterých Bednář na základě uspokojivé znalosti německojazyčných zdrojů provádí reflexi některých zajímavých nedávných debat týkajících se pozice prezidenta v otázce uzavírání mezinárodních smluv, ústavního přezkumu, apod.

Jako nejslabší aspekt předkládané bakalářské práce se naopak jeví propojení mezi zkoumanou empirickou materií a zvoleným teoretickým rámcem. Tsebelisův koncept je aplikován poněkud vágně a slouží spíš jako doplněk empirické analýze než jako vskutku solidní a spolehlivá teoretická báze.

S ohledem na kvalitu případových studií však navrhuji hodnocení **velmi dobře**.

V Praze dne 18.6.2012